

[Morten Langa.]

landbrug, der er brugbart fremover — og det skal vi vel. Det står ganske vist ikke i grundloven, det står sådan set ingen steder, og man skal selvfølgelig tænke sig om, for vi har et landbrug, som er præget af, at en meget stor del af dets produktionsapparat er udslidt og vil trænge til en udskiftning. Vi bør nok stoppe lidt op og bedømme målsætningen, hvad det er for en udvikling vi er på vej ind i.

Jeg vil foreløbig forudsætte, at vi skal opretholde et eksportlandbrug i Danmark, og i så fald anser jeg det for helt væsentligt, at vi koncentrerer os om investeringen og om en præcis investering i et produktionsapparat, der kan bruges fremover. Vi har gjort en alvorlig fejl i dansk landbrugspolitik ved, at vi har kørt med mere eller mindre skæve støtteordninger, fileret lidt på dem en gang imellem, hvis der var et eller andet, der blev for skævt, og derigennem opretholdt en eller anden slags balance, som var udregnet bedst muligt efter landbrugets struktur 5, 10 eller 15 år tidligere; men sjældent pegede frem. Landbrugspolitikken har somme tider været ganske let korrigerende, men den har ikke i nogen som helst præcis grad ført dansk landbrug ind i en ny struktur, som vi givetvis kommer ind i, og som vi skal ind i. Jeg vil meget stærkt anbefale, at vi kommer over til en støtteordning i form af investeringsstøtte og ikke i form af en produktionsstøtte, som i dag er den fremherskende.

Men samtidig vil jeg tilføje, at vi bliver efterhånden nødt til at gøre det klart, at landbrugsstøtte på 1 milliard kr. om året direkte og derudover forskellige ting på lempelige vilkår, det kan ikke opretholdes i længden. Det er ganske betegnende at se, at i denne situation, hvor regeringen har en såkaldt støvsugerbande farende rundt, har man på landbrugsområdet skåret nogle bidder fra investeringsfronten. Man har skåret ned på støtten til landarbejderboliger, man har skåret ned på tilskuddet til sammenlægningen, netop de ting, som kunne være fornuftige at opretholde, men der er ingen, der har været ude at støvsuge på de virkelige store støtteordninger, hvad der ellers havde været skellig grund til.

I det hele taget synes det, som om regeringen slet ikke vil putte landbrugspolitikken ind i det almindelige billede; det er en

hellig ko, og følgelig bliver man nødt til at holde den ude af de almindelige politiske betragtninger. Det er meget lidt klogt.

Jeg vil mene, at det vil være en overordentlig rimelig foranstaltning, hvis man nu også så på spørgsmålet om hjemmemarkedsordningerne. I lange tider har vi kørt på en hjemmemarkedsordning, som i hovedsagen har været baseret på, at prisfastsættelsen sker efter de gennemsnitlige produktionsomkostninger i landbruget. Hvordan man regner sig frem til det, ja, det er naturligvis en vanskelig sag. Men jeg mener i virkeligheden, at dermed konserverer man gennemsnittet. Det ville for mig være langt mere rimeligt og logisk, om man opretholdt hjemmemarkedspriser baseret på produktionsomkostningerne i et veldrevet og effektivt landbrug. De ville blive lavere, det ville glæde befolkningen, det skulle endog glæde regeringen, men på det område har man holdt sig beskedent tilbage.

Jeg skal altså ganske kort præcisere, at spørgsmålet om arealtilliggendet er for os ikke det store problem, det er snarere afrundingen, at spørgsmålet om støtten til landbruget kan ikke være et område, der er fredet, og vi mener, at støtten i langt højere grad bør være en investeringsstøtte end den produktionsstøtte, der gælder nu, og vi mener, at hjemmemarkedspriserne skulle beregnes på en anden og mere tidsvarende og fornuftig måde.

I øvrigt skal jeg om enkeltheder i socialistisk folkepartis politik på landbrugsområdet kun henvide til et forslag, jeg tillod mig at fremsætte sidste år. Det blev modtaget med almindelig bekymring eller det, der var værre, skal vi kalde det surhed. Det skyldtes muligvis, at der var en hel del nytænkning i det, og det er ikke altid populært på landbrugsområdet, men det får være. Jeg glæder mig til om en halv snes år at grave mit forslag frem og se, hvorledes det har fået realiteternes præg ved, at der er en hel del af det, som man med glæde eller sorg eller af nødvendighed har gennemført.

Jeg har nemlig en fornemmelse af — hvilket i og for sig ikke er så langt fra det, hr. Chr. Thomsen sagde i sin tale — at i løbet af 5 år eller 10 år står vi over for en skelsættende ændring i den danske landbrugslovgivning eller i hvert fald over for ganske betydelige ændringer. Jeg er sikker på, at